

Bataafs

LYCEUM

Voorlichting Tweede Fase

FOKKE & SUKKE
ZUCHTEN ONDER HET STUDIEHUIS

"12% VAN 157?"

"...EN WEËR GEEN
ENKELE SITE TE
VINDEN OP DAT HELE
WORLDWIDE WEB
MET HET ANTWOORD!!"

HAVO 4

2020-2021

Inhoud

1.	INLEIDING	4
2.	INDELING VAN HET SCHOOLJAAR	5
3.	ZIEKTE EN AFWEZIGHEID.....	6
4.	OVERSTAPMOGELIJKHEDEN.	8
5.	OVERSTAP HAVO 5 – VWO 5.....	9
6.	DE BEREKENING VAN HET EINDCIJFER.....	9
7.	HERKANSINGSREGELING	11
8.	OVERGANGSREGELING	11
2.	VRIJSTELLINGSREGELING DOUBLANTEN.....	14
3.	EXAMENDOSSIER.....	14
4.	INLEVEREN PRAKTISCHE OPDRACHTEN EN GROEPSOPDRACHTEN.....	14
5.	MENTOR.....	15
6.	VAKONDERSTEUNING	16
7.	ELO VAN MAGISTER	16
8.	KEUZEMODULES / EXTRA-CURRICULAIRE ACTIVITEITEN	17

9. HAVISTEN COMPETENT (HACO)..... 18

10. URENVERDELING HAVO 4 CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ..... 19

11. URENVERDELING HAVO4 ECONOMIE EN MAATSCHAPPIJ 20

12. URENVERDELING HAVO 4 NATUUR EN GEZONDHEID 21

13. URENVERDELING HAVO 4 NATUUR EN TECHNIEK..... 22

1. INLEIDING

In de vierde klas van de HAVO begint de Tweede Fase. Meer dan in de onderbouw leren leerlingen in de Tweede Fase zelfstandig te werken en hun eigen studietijd in te plannen. Het onderwijs in de Tweede Fase kent daarom een andere opzet dan in de eerste drie leerjaren. De belangrijkste verschillen zijn:

1. Alle toetsen die in de tweede fase worden gemaakt zijn onderdeel van het eindexamen. Alle regels die betrekking hebben op examenonderdelen staan vermeld in het examenreglement. Dit is voor leerlingen in te zien op het infoplein H4/V4 op de *ELO van Magister*.
2. Alle toetsen die in een schooljaar worden gemaakt zijn vastgelegd in het *Programma van Toetsing en Afsluiting* (het PTA). Hierin staan de inhoud van de toets, het weeknummer en de weging van iedere toets vermeld. De PTA's zijn te downloaden op het infoplein H4/V4 op de *ELO van Magister*.
3. Naast het PTA gebruiken de leerlingen een *studiewijzer*. In de studiewijzer vinden de leerlingen voor ieder vak een overzicht van wat er van week tot week gedaan moet worden. Zo kan er zelfstandig naar de toetsen toegewerkt worden. De studiewijzers zijn zichtbaar op het infoplein H4/V4 op de ELO van Magister.
4. Ieder blok (4 in een schooljaar) wordt afgesloten met een toetsweek. In deze toetsweek worden schoolexametoetsen (SETs) gemaakt. Deze toetsen beslaan een grotere hoeveelheid stof dan in de onderbouw gebruikelijk was. Gedurende het blok kunnen er ook kleinere kennistoetsen worden afgenomen.
5. Naast schoolexametoetsen en kennistoetsen bestaan er voor enkele vakken praktische opdrachten. Praktische opdrachten worden becijferd en tellen volgens een in het PTA voorgeschreven weging mee bij de overgang en in het examencijfer.

6. Alle leerlingen maken in de Tweede Fase een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is het verslag van een zelfstandig uitgevoerd onderzoek, gekoppeld aan een groot examenvak. De leerlingen bereiden zich hierop voor in de HaCo lessen in HAVO 4.
7. Om te komen tot een verantwoorde keuze voor de vervolgstudie is de leerling verplicht deel te nemen aan een traject Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding (LOB). Hieraan wordt aandacht besteedt tijdens de mentorlessen en tijdens de HaCo uren.

2. INDELING VAN HET SCHOOLJAAR

1. Het schooljaar in de Tweede Fase is, net als in de onderbouw, verdeeld in 4 blokken met ongeveer een gelijk aantal lesdagen afgesloten door een toetsweek. De blokken bevatten dus een werkperiode en een afsluitende toetsweek.
2. De laatste week van elk blok is een toetsweek waarin de schoolexametoetsen (SET) worden afgenomen. Tijdens de toetsweek vervallen de gewone lessen. In een blok kunnen daarnaast per vak één of twee kennistoetsen of (groeps)opdrachten gegeven worden. Verder maken leerlingen voor enkele vakken praktische opdrachten.

3. ZIEKTE EN AFWEZIGHEID

Net als in de onderbouw verwachten wij dat bij **ziekte** van een leerling de ouders de school hierover informeren. Dit bij voorkeur 's morgens, telefonisch (074-2913328) op de 1^e dag van de ziekte. Als de ziekte voortduurt na het weekend ontvangen wij daar graag nogmaals bericht van. Als de leerling weer beter is verzoeken wij de ouders een briefje mee te geven waarin staat welke dagen de leerling ziek is geweest.

Aangezien alle toetsen in de tweede fase onderdeel zijn van het eindexamen vragen wij bij **ziekte tijdens schoolexamantoetsen** de ziekmelding door te geven voor aanvang van de toets. Om in aanmerking te komen voor het inhalen van de toets vragen wij de leerlingen als ze weer beter zijn een briefje van hun ouders in te leveren bij de teamleider. Op dit briefje graag vermelden welke dagen de leerling ziek is geweest en welke toetsen er door die ziekte gemist zijn. Indien niet aan deze voorwaarden voldaan is, kan de toets niet ingehaald worden.

Als een leerling een schoolexamantoets heeft gemist (door ziekte of door een bijzondere omstandigheid) maakt de leerling met de docent een afspraak over het inhalen van de toets. De gemiste toets moet zo snel mogelijk, maar uiterlijk voor het einde van het volgende blok worden ingehaald. Een uitzondering hierop vormen de SET's uit blok 4. Deze moeten worden ingehaald volgens een door school vastgesteld rooster in de week na de laatste toetsweek. De leerling is verantwoordelijk voor het inhalen van de gemiste toetsen. Als dit niet op tijd gebeurt wordt voor de betreffende toets het cijfer 1,0 gegeven. Om organisatorische redenen kunnen SET's die zijn ingehaald niet meer in aanmerking komen voor herkansing.

Voor **afwezigheid bij toetsen** (SET's en KT's) gelden de volgende regels:

- a. Bij afwezigheid zonder geldige reden (zoals spijbelen of verslapen) krijgt een leerling een 1,0 voor de toets. Kennistoetsen kunnen niet worden herkanst. Iedere 2 blokken mag er 1 SET herkanst worden. Ook een SET die beoordeeld is met een 1,0 komt voor herkansing in aanmerking.
- b. Als een leerling door ziekte of zwaarwegende omstandigheden niet in staat is om aan een KT of SET deel te nemen moeten de ouders dit voor aanvang van de toets telefonisch (074-2913328) doorgeven. Als de ouders niet thuis zijn, belt de leerling zelf naar school. De ouders bellen dan z.s.m. om dit te bevestigen.

- c. Als een leerling ziek naar huis gaat voor een toets moeten de ouders dit z.s.m. telefonisch bevestigen. Als de leerling ziek naar huis gaat moet hij/zij zich altijd even melden bij de receptie. De leerling moet daar ook aangeven worden dat er die dag nog een KT of SET is.
- d. Als de leerling weer beter is, moet er een briefje van de ouders meegenomen worden, waarop staat vermeld welke toets de leerling heeft gemist en wat de reden van de afwezigheid was. Voor een gemiste kennistoets kan dit briefje worden ingeleverd bij de betreffende docent. Bij gemiste schoolexamantoetsen of als er meerdere toetsen gemist zijn, kan worden volstaan met één brief waarin alle toetsen staan vermeld. Deze brief moet dan worden ingeleverd bij de teamleider, die de docenten van alle vakken zal informeren.
- e. Als een leerling een kennistoets mist zonder dat er op school een geldige reden bekend is, wordt het (voorlopige) cijfer 1,0 toegekend. Ouders worden middels een brief geïnformeerd over de absentie. D.m.v. het inleveren van het bij deze brief gevoegde antwoordformulier kan de absentie alsnog verantwoord worden. Dit kan tot uiterlijk één week na dagtekening van de brief
- f. Dokter- en tandartsafspraken moeten zoveel mogelijk buiten schooltijd gemaakt worden. Aangezien de toetsweken al aan het begin van het schooljaar vast liggen, is het goed mogelijk afspraken te maken buiten deze periodes om. Mocht het niet te voorkomen zijn dat een dergelijke afspraak samenvalt met een kennistoets, dan moet de docent door de leerling vóór de toets geïnformeerd worden, middels een briefje van de ouders. Er kan dan meteen een afspraak worden gemaakt over het inhalen.
- g. Kennistoetsen moeten voor het einde van het blok zijn ingehaald. Dit is de verantwoordelijkheid van de leerling. Als een kennistoets niet op tijd is ingehaald wordt het cijfer 1,0 toegekend. Schoolexamantoetsen uit blok 1, 2 of 3 moeten voor het einde van het volgende blok zijn ingehaald.
- h. De gemiste schoolexamantoetsen uit blok 4 worden ingehaald volgens een door de school opgesteld rooster in de week na de toetsweek.
- i. Gemiste toetsen worden in Magister aangeduid met de code AT (absent bij toets). Als leerlingen opvallend veel toetsen missen kan dit duiden op faalangst of vermijdingsgedrag. Bij een vermoeden hiervan wordt contact met thuis gezocht.

Het is de school in principe niet toegestaan **verlof of vakantie** buiten de normale, vastgestelde vakantiedagen te geven. Verlof voorafgaand aan de zomervakantie of volgend op de zomervakantie is door de onderwijsinspectie streng verboden. In uitzonderingsgevallen mag de school, als aantoonbaar is dat de ouders niet op de gewone tijdstippen vakantie kunnen opnemen, ten hoogste 10 dagen per jaar verlof geven.

Verlof in verband met **bijzondere omstandigheden** kan door de schooldirectie gegeven worden. Dit verlof moet (indien de situatie tijdig bekend is) minimaal twee

weken tevoren schriftelijk door de ouders worden aangevraagd bij de teamleider.

Een leerling kan in de tweede fase verlof aanvragen voor het bezoeken van een **open dag** of een **meeloopdag** van een vervolgopleiding. De leerlingen krijgen hiervoor toestemming als er geen mogelijkheid is een soortgelijke open dag op een zaterdag te volgen. De leerling dient hiervoor een link in Magister (Magister Elo infoplein H4/V4) in te vullen (waarvan de ouders ook een mail ontvangen) om toestemming voor het bezoek de open dag te vragen.

4. OVERSTAPMOGELIJKHEDEN.

Voor alle overstapmogelijkheden geldt dat ze alleen kunnen worden uitgevoerd indien er geen roostertechnische problemen bestaan.

1. *Profielverandering*

- HAVO 4: Profielverandering is alleen mogelijk **tot het einde van blok 1** in leerjaar 4.
- Indien een leerling van deze mogelijkheid gebruik wil maken, dan geeft de teamleider toestemming nadat er overleg is geweest met alle betrokken docenten en de decaan. Er dient schriftelijk toestemming te zijn van de ouders.

2. *Verandering van keuze(profiel)vak / het laten vallen van een (extra) keuzevak*

- Verandering van keuze(profiel)vak is mogelijk **tot het einde van blok 1**.
- Het laten vallen van een (extra) keuzevak is mogelijk aan het einde van blok 2, vóór de start van blok 3 of aan het einde van blok 4.
- Indien een leerling van één van deze mogelijkheden gebruik wil maken, dan geeft de teamleider toestemming nadat er overleg is geweest met alle betrokken docenten en de decaan. Er dient schriftelijk toestemming te zijn van de ouders.

5. OVERSTAP HAVO 5 – VWO 5

Na het behalen van het HAVO diploma is overstap naar VWO 5 mogelijk. Op deze overstap zijn een aantal toelatingseisen van toepassing:

1. Het gemiddelde CE-cijfer van alle vakken is een 6,8 of hoger.
2. Voor alle kernvakken (Netl, Entl en WisA/WisB) is als eindcijfer tenminste een 6 of hoger behaald en het gemiddelde CE-cijfer van de kernvakken is een 6,8 of hoger.
3. Er is sprake van een positief advies van de school

Een leerling die aan bovenstaande eisen voldoet is direct toelaatbaar. Als een leerling niet direct toelaatbaar is komt hij/zij in bespreking als hij op maximaal 2 punten niet aan de toelatingseisen voldoet. In alle overige gevallen is de leerling niet toelaatbaar. Om in HAVO 5 aan de cijfermatige eisen te kunnen voldoen is ook in HAVO 4 een regelmatige inzet van belang. De leerlingen zullen daarom met enige regelmaat op de overstapregeling worden gewezen.

6. DE BEREKENING VAN HET EINDCIJFER

- 1) Bij de berekening van het blokcijfer is de weging van de kennistoetsen / (groeps)opdrachten samen maximaal 50%. De schoolexamentoets heeft een weging van minimaal 50%. Deze weging staat vermeld in het PTA.
- 2) Het bevorderingscijfer wordt berekend uit het gemiddelde blokcijfer van blok 1 t/m 4 (afgerond op één decimaal) en het (gemiddelde) cijfer voor de praktische opdrachten (afgerond op één decimaal), met de in het PTA voorgeschreven weging.
- 3) Het gemiddelde blokcijfer en het eindcijfer voor de praktische opdracht gaan mee naar het volgende leerjaar.

- 4) De resultaten van toetsen en praktische opdrachten worden uitgedrukt in een cijfer, tot op één decimaal nauwkeurig (bijvoorbeeld 5,46 wordt 5,5).
- 5) Het gemiddelde van de blokcijfers en het gemiddelde van de praktische opdrachten worden altijd afgerond op één decimaal. Het bevorderingscijfer en het eindcijfer voor het schoolexamen in het examenjaar worden hieruit berekend met de voorgeschreven weging. Deze cijfers worden uitgerekend tot op één decimaal nauwkeurig.

Het bevorderingscijfer wordt afgerond op 1 decimaal.

6) HAVO 4:

- i) $4 \text{ blokcijfers} : 4 = \text{gemiddeld blokcijfer}$ (afgerond op één decimaal)
- ii) Het gemiddeld blokcijfer levert samen met het gemiddelde PO cijfer volgens de voorgeschreven weging (meestal 80% - 20%) het bevorderingcijfer op.

7) HAVO 5:

- i) $(3 \text{ blokcijfers} + 1 \text{ gem. blokcijfer HAVO-4}) : 4 = \text{gem. blokcijfer}$.
 $(\text{PO-cijfer H4} + \text{PO-cijfer H5}) : 2 = \text{gem. cijfer PO}$.
- ii) Met de vastgestelde weging van de eindcijfers levert dit het Schoolexamencijfer (SE-cijfer) op.

- 8) Wanneer het schoolexamencijfer (berekend uit het gemiddelde van de blokcijfers en het gemiddelde van de praktische opdrachten) een vak betreft dat niet door een centraal examen wordt afgesloten, dan dient het eindcijfer te worden afgerond op 0 decimalen in twee stappen (bijvoorbeeld 5,46 wordt een 5,5; voor bijvoorbeeld Maatschappijleer wordt het eindcijfer dan een 6).

7. HERKANSINGSREGELING

- 1) Elke schoolexametoets kan in aanmerking komen voor een herkansing.
- 2) De herkansingen vinden plaats na blok 2 en blok 4. Na blok 2 kan 1 SET herkanst worden uit blok 1 of 2, na blok 4 kan 1 SET herkanst worden uit blok 3 of 4. Als een leerling geen gebruik van een herkansingsmogelijkheid maakt komt deze te vervallen.
- 3) Als de leerling door ziekte of een andere reden een schoolexametoets van een vak moet inhalen, moet de leerling hierover een afspraak maken met de docent. Na blok 4 moeten de gemiste toetsen in een door de school opgesteld rooster worden ingehaald. Ziekte in de toetsweek dient voor aanvang van de toets gemeld te worden bij de teamleider. Deze melding dient schriftelijk bevestigd te worden. Indien niet aan deze voorwaarden voldaan is, kan de toets niet ingehaald worden. SETs die zijn ingehaald komen niet in aanmerking voor herkansing.
- 4) Inhaaltoetsen worden ingeroosterd tijdens de herkansingen. Een SET die is ingehaald komt niet in aanmerking voor herkansing.
- 5) Praktische opdrachten en kennistoetsen kunnen niet herkanst worden.
- 6) Indien de leerling om reden van ziekte of een andere reden de herkansing mist, komt de herkansingsmogelijkheid te vervallen.

8. OVERGANGSREGELING

ALGEMENE REGELS:

- De docentenvergadering kan, wanneer naar haar mening sprake is van bijzondere omstandigheden, een beslissing nemen die van deze regels en normen afwijkt.
- Als een leerling door enige oorzaak minder bevorderingscijfers heeft dan is aangegeven in het reglement (lid 1 van de artikelen 9 t/m 11), dan bepaalt de teamleider in overleg met de lesgevende docenten welke rol dit gegeven speelt bij de bevordering, zowel ten aanzien van de bevorderingsnormen als ten aanzien van de bevorderingsprocedure.

BEVORDERING VAN 4H NAAR 5H

- 1) Basisregels
 - a) De bevorderingsnormen zijn afgeleid van de slaag/zakregeling van het HAVO / VWO examen (Examenbesluit VO).
 - b) Elk vak, met uitzondering van LO, levert een bevorderingscijfer op. Op deze bevorderingscijfers wordt de bevorderingsbeslissing gebaseerd.
 - c) De eindcijfers van de vakken CKV en maatschappijleer worden afgerond op een heel cijfer en vervolgens gemiddeld. Ze tellen mee als één vak in het zogenaamde combinatiecijfer.
 - d) Bij compensatiepunten wordt uitgegaan van op 0 decimalen afgeronde cijfers. Bijvoorbeeld: Een (6,5 – 7,4) wordt afgerond naar een 7 en levert 1 compensatiepunt op.

- 2) Een leerling wordt bevorderd wanneer:
 - a) LO en HACO met een voldoende beoordeling (5,5 of hoger) afgerond zijn.
en
 - b) voor de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde maximaal één 5 (4,5-5,4) op het eindrapport staat. De overige cijfers bij deze vakken dienen voldoende te zijn.
en
 - c) daarnaast aan één van de volgende eisen voldaan is:

Onvoldoendes	Compensatiepunten
1. geen	0 of meer
2. 1 x 5 (4,5 – 5,4)	0 of meer
3. 1 x 4 (3,5 – 4,4)	2 of meer
4. 2 x 5 (4,5 – 5,4)	2 of meer
5. 1 x 5 (4,5 – 5,4) en 1 x 4 (3,5 – 4,4)	3 of meer

- 3) Een leerling komt in bespreking indien:
- a) LO, CKV en HACO met een voldoende beoordeling (5,5 of hoger) afgerond zijn.

En

- b) voor de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde meer dan één 5 (4,5-5,4) of een cijfer lager dan 5 op het eindrapport staat.

daarnaast aan één van de volgende eisen voldaan is:

Onvoldoendes	Compensatiepunten
1. 1 x 4 (3,5 – 4,4)	1
2. 2 x 5 (4,5 – 5,4)	1
3. 1 x 5 (4,5 – 5,4) en 1 x 4 (3,5 – 4,4)	2
4. 1 x 3 (2,5 – 3,4)	3 of meer
5. 3 x 5 (4,5 – 5,4)	3 of meer
6. 2 x 4 (3,5 – 4,4)	4 of meer
7. 2 x 5 (4,5 – 4,4) en 1 x 4 (3,5 – 4,4)	4 of meer

4) *In alle overige gevallen is de leerling afgewezen.*

5) Doublure: vrijstellingen van vakken staan beschreven op pagina 14.

6) De docentenvergadering geeft leerlingen die (nog) niet bevorderd kunnen worden een advies over hun vervolgstudie. Dit advies wordt op het jaarrapport vermeld.

2. VRIJSTELLINGSREGELING DOUBLANTEN

Voor leerlingen die niet bevorderd worden vervallen alle cijfers en beoordelingen uit het schoolexamen van dat schooljaar, tenzij de vakken vallen onder de vrijstellingsregeling .

Doublanten krijgen vrijstelling voor vakken die met een 6 of hoger zijn afgesloten.

- HAVO 4: Maatschappijleer, CKV, HaCo
- HAVO 5: Profielwerkstuk en vakken zonder centraal examen

3. EXAMENDOSSIER

Het examendossier wordt bewaard door de leerling. In het examendossier bewaart de leerling alle uitwerkingen van de toetsen, de gemaakte verslagen, werkstukken en de cijferlijsten.

4. INLEVEREN PRAKTISCHE OPDRACHTEN EN GROEPSOPDRACHTEN

- Voor de afronding van een praktische (deel)opdracht of groepsopdracht dient de leerling zich te houden aan de deadline. Deze staat vermeld in het PTA.
- Na inlevering voor of op de deadline wordt de praktische (deel)opdracht of groepsopdracht door de docent beoordeeld met een cijfer.

- Is de praktische (deel) opdracht niet of niet op tijd ingeleverd, dan is het behaalde cijfer voor deze praktische (deel)opdracht een één (1,0). De secretaris van de eindexamencommissie stelt de ouders hiervan schriftelijk op de hoogte.

5. MENTOR

Aangezien leerlingen in de Tweede Fase veel zelfstandiger moeten werken dan voorheen, worden ze daarin begeleid door een mentor. Om de begeleiding vorm te kunnen geven, hebben de leerlingen uit de 4e klas één keer per week een mentoruur, waarin van alles besproken en geregeld wordt.

De mentor legt aan het begin van het jaar uit hoe leerlingen met behulp van studiewijzer en PTA zelf hun studie moeten plannen en zal ze daarin gedurende het jaar begeleiden. De mentor volgt de vorderingen van zijn / haar mentorleerlingen op de voet. Zodra blijkt dat er ergens iets fout loopt kan de mentor ingrijpen.

De mentor heeft ook een belangrijke taak bij de begeleiding van de keuze van een vervolgstudie (Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding: LOB). In de mentorles en tijdens de HaCo uren vinden activiteiten plaats om de leerlingen bewuster te maken van de keuzemogelijkheden en hun eigen voorkeuren daarin.

Bij problemen binnen en buiten school is de mentor het eerste aanspreekpunt, zowel voor leerlingen als voor ouders. Wanneer dat nodig is besteedt de mentor aandacht aan het klimaat in een groep, bijvoorbeeld door middel van speciale themalessen.

6. VAKONDERSTEUNING

Sinds het examenjaar 2012-2013 is op HAVO en VWO de aanvullende exameneis van kracht dat een leerling voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één vijf (4,5-5,4) mag hebben op de eindlijst. Om alle leerlingen in de gelegenheid te stellen aan deze eis te voldoen zijn er steunlessen Nederlands, Engels en wiskunde. Leerlingen die grote moeite of achterstanden bij deze vakken hebben kunnen zich voor deze uren aanmelden. Ze volgen daar een programma dat erop gericht is de aansluiting bij de reguliere lesstof te bevorderen.

Voor de vakken natuurkunde, scheikunde en economie bestaat eveneens de mogelijkheid om steunlessen te volgen. De leerlingen kunnen dit uur gebruiken om vragen te stellen over de stof of om nader uitleg te vragen over nog niet goed begrepen onderwerpen. Ook kunnen bepaalde vaardigheden van dat vak geoefend worden. De leerlingen die zich voor dit uur aanmelden zijn in ieder geval bezig met het betreffende vak.

7. ELO VAN MAGISTER

De ELO van Magister is de elektronische leeromgeving van het Bataafs Lyceum. Leerlingen kunnen hier terecht voor algemene informatie over hun leerjaar op de zgn. infopleinen. Ook in het onderwijsprogramma wordt gebruik gemaakt van de ELO van Magister. (Digitaal) lesmateriaal, mededelingen, opdrachten en enquêtes kunnen op een overzichtelijke manier aan leerlingen worden gepresenteerd. Het biedt de docent de mogelijkheid om ook buiten de les sturing te geven aan het leerproces.

8. KEUZEMODULES / EXTRA-CURRICULAIRE ACTIVITEITEN

Als aanvulling op het reguliere vakaanbod is er in HAVO 4 en HAVO 5 een programma van keuzemodules in de vrije ruimte. Met deze modules willen we alle leerlingen in de gelegenheid stellen extra onderwijs te volgen. We hebben daarbij geprobeerd rekening te houden met de volgende punten:

- Verbredend onderwijs: iets anders dan het normale vakkenaanbod
- Verdiepend onderwijs: aansluitend bij bestaande vakken, onderwijs dat in de normale lessen niet aan bod komt
- Oefenen van vaardigheden

Het module aanbod varieert van schooljaar tot schooljaar. Dit jaar is er o.a. gekozen voor tekenen, architectuur, grafische vormgeving, BL Business, Ableton en an introduction into data science & Excel. Deelname aan een module is vrijwillig.

School biedt eveneens een aantal extra-curriculaire activiteiten aan: PAL (begeleiding jongerejaars leerlingen), Bataafse Leerlingen Raad, Bataafse Leerlingen Vereniging, Debatclub, Model European Parliament en BEAT (schoolkrant).

9. HAVISTEN COMPETENT (HACo)

Net als in HAVO 3 volgen alle HAVO 4 leerlingen het vak *Havisten Competent* (HaCo). De lessen, die worden verzorgd door de mentoren, staan voornamelijk in het teken van het verwerven van competenties als samenwerken, presenteren, onderzoek doen, reflecteren en informatieverwerving/verwerking. Ook is er de nodige aandacht voor de oriëntatie op vervolgstudie en loopbaan. Het HaCo programma vormt een doorlopende leerlijn die wordt afgesloten met het profielwerkstuk plus in HAVO 5.

HAVISTENCOMPETENT

10. URENVERDELING HAVO 4 CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

De studielast in HAVO 4 en 5 bedraagt ongeveer 1600 uur per leerjaar. In het profiel C&M van HAVO 4 zijn de lessen als volgt verdeeld:

	Vak	Verwachte aantal lesuren in HAVO 4
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	3
	Engels	3
	Maatschappijleer*	2
	Culturele en Kunstzinnige Vorming*	2
	Lichamelijke Opvoeding	2
	HaCo	2
	Mentorles	1
	Loopbaanoriëntatie	0
Profielvakken	Aardrijkskunde	2
	Duits of Frans	3
	Geschiedenis	2
Profielkeuzevakken (één vak kiezen)	Muziek**	2
	Filosofie	2
Vrije deel (minimaal één keuze-examenvak)	Muziek**	2
	Filosofie**	2
	Economie	3
	Informatica**	3
	Biologie	3
	BSM**	2
	Bedrijfseconomie**	3
Wiskunde A	3	
Keuzemodule	Rekenvaardigheid	15 blokken per schooljaar
	Recht	
	Tekenen & Architectuur	
	Grafische vormgeving	

* Deze vakken worden afgesloten in HAVO 4

** Deze vakken worden alleen aangeboden bij voldoende belangstelling.

- De volgende combinaties van vakken kunnen niet worden ingeroosterd:

Voor leerlingen met voldoende capaciteiten en een sterke motivatie voor een van deze combinaties kan eventueel een oplossing buiten het rooster gezocht worden.

11. URENVERDELING HAVO4 ECONOMIE EN MAATSCHAPPIJ

De studielast in 4 en 5 HAVO bedraagt ongeveer 1600 uur per leerjaar. In het profiel E&M van 4 HAVO zijn de lessen als volgt verdeeld:

	Vak	Verwachte aantal uren in HAVO 4
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	3
	Engels	3
	Maatschappijleer*	2
	Culturele en Kunstzinnige Vorming*	2
	Lichamelijke Opvoeding	2
	HaCo	2
	Mentorles	1
	Loopbaanoriëntatie	0
	Profielvakken	Wiskunde A of B
Economie		3
Geschiedenis		2
Profielkeuzevakken (één vak kiezen)	Aardrijkskunde	2
	Duits of Frans	3
	bedrijfseconomie**	3
Vrije deel (minimaal één keuze-examenvak)	Duits of Frans	3
	Aardrijkskunde	2
	Muziek**	2
	Filosofie**	2
	Bedrijfseconomie**	3
	Informatica**	3
	Biologie	3
	BSM**	2
Keuzemodule	Rekenvaardigheid	15 blokken per schooljaar
	Recht	
	Tekenen & Architectuur	
	Grafische vormgeving	

* Deze vakken worden afgesloten in HAVO 4

** Deze vakken worden alleen aangeboden bij voldoende belangstelling.

- De volgende combinaties van vakken kunnen niet worden ingeroosterd:

Voor leerlingen met voldoende capaciteiten en een sterke motivatie voor een van deze combinaties kan eventueel een oplossing buiten het rooster gezocht worden.

12. URENVERDELING HAVO 4 NATUUR EN GEZONDHEID

De studielast in 4 en 5 HAVO bedraagt ongeveer 1600 uur per leerjaar. In het profiel E&M van 4 HAVO zijn de lessen als volgt verdeeld:

	Vak	Verwachte aantal lesuren in HAVO 4
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	3
	Engels	3
	Maatschappijleer*	2
	Culturele en Kunstzinnige Vorming*	2
	Lichamelijke Opvoeding	2
	HaCo	2
	Mentorles	1
	Loopbaanoriëntatie	0
	Profielvakken	Wiskunde A of B
Scheikunde		3
Biologie		3
Profielkeuzevakken (één vak kiezen)	Aardrijkskunde	2
	Natuurkunde	3
Vrije deel (minimaal één keuze-examenvak)	Aardrijkskunde	2
	Geschiedenis	2
	Natuurkunde	3
	Duits of Frans	3
	Economie	3
	Wiskunde D	3
	Muziek**	2
	Filosofie**	2
	Informatica**	3
	Bedrijfseconomie**	3
	BSM**	2
Keuzemodule	Rekenvaardigheid	15 blokken per schooljaar
	Recht	
	Tekenen & Architectuur	
	Grafische vormgeving	

* Deze vakken worden afgesloten in HAVO 4

** Deze vakken worden alleen aangeboden bij voldoende belangstelling.

- WiD kan alleen worden gevolgd in combinatie met WiB.

Voor leerlingen met voldoende capaciteiten en een sterke motivatie voor een van deze combinaties kan eventueel een oplossing buiten het rooster gezocht worden.

13. URENVERDELING HAVO 4 NATUUR EN TECHNIEK

De studielast in 4 en 5 HAVO bedraagt ongeveer 1600 uur per leerjaar. In het profiel E&M van 4 HAVO zijn de lessen als volgt verdeeld:

	Vak	Verwachte aantal uren in HAVO 4
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	3
	Engels	3
	Maatschappijleer*	2
	Culturele en Kunstzinnige Vorming*	2
	Lichamelijke Opvoeding	2
	HaCo	2
	Mentorles	1
	Loopbaanoriëntatie	0
	Profielvakken	Wiskunde B
Natuurkunde		3
Scheikunde		3
Profielkeuzevakken (één vak kiezen)	Informatica**	2
	Biologie	3
Vrije deel (minimaal één keuze-examenvak)	Wiskunde D	
	Biologie	3
	Aardrijkskunde	2
	Geschiedenis	2
	Duits of Frans	3
	Economie	3
	Muziek**	2
	Filosofie	2
	Informatica**	3
	Bedrijfseconomie**	3
BSM**	2	
Keuzemodule	Rekenvaardigheid	15 blokken per schooljaar
	Recht	
	Tekenen & Architectuur	
	Grafische vormgeving	

* Deze vakken worden afgesloten in HAVO 4

** Deze vakken worden alleen aangeboden bij voldoende belangstelling.

- WiD kan alleen worden gevolgd in combinatie met WiB.

Voor leerlingen met voldoende capaciteiten en een sterke motivatie voor een van deze combinaties kan eventueel een oplossing buiten het rooster gezocht worden.

Alle HBO studies	NT	NG	EM	CM
B Accountancy ³	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Advanced Business Creation	econ of m&o	econ of m&o		(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Applied science	*	*	#	#
B Archeologie	*	*	*	*
B Automotive	*	nat of nlt	#	#
B Autonome Beeldende Kunst ¹	*	*	*	*
B Aviation	*	*	*	#
B Bedrijfseconomie ³	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Bedrijfskunde en Agribusiness ³	*	*	*	wisA of wisB
B Bedrijfskunde MER ³	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of maw of m&o
B Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	*	*	*	*
B Bestuurskunde /overheidsmanagement	econ	econ	*	econ
B Bio-informatica	*	*	*	WisA of WisB of nat
B Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek ³	*	*	#	#
B Biotechnologie	*	*	#	#
B Biotechnologie	*	*	#	#
B Bos- en natuurbeheer	*	*	*	wisA of wisB
B Bouwkunde ³	*	*	*	#
B Built environment	*	*	*	#
B Business Administration in Hotel Management ¹	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	econ of m&o
B Business IT & Management ³	*	*	*	*
B Business Studies	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Chemie	*	*	#	#
B Chemische Technologie ³	*	*	#	#
B Circus and Performance Art ¹	*	*	*	*
B Circus Arts ¹	*	*	*	*
B Civiele Techniek ³	*	nat of nlt	#	#
B Commercieel Management ³	*	*	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Commerciële Economie ³	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Communicatie ³	*	*	*	wisA of wisB

Alle HBO studies	NT	NG	EM	CM
B Communicatiesystemen	*	*	*	wisA of wisB
B Communication and Multimedia Design	*	*	*	wisA of wisB
B Creatieve Therapie ¹	*	*	*	*
B Creative Media and Game Technologies	*	*	*	wisA of wisB
B Cultureel Erfgoed	*	*	*	*
B Culturele en Maatschappelijke Vorming	*	*	*	*
B Dans ^{1,3}	*	*	*	*
B Dier- en veehouderij ³	*	*	schk	#
B Diermanagement	*	*	biol	#
B Educatie en Kennismanagement Groene Sector ^{2,3}	*	*	*	*
B Elektrotechniek	*	nat of nlt	#	#
B Engineering	*	*	*	#
B Ergotherapie, opleiding voor	*	*	*	*
B European Studies	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*
B Facility Management ³	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Farmakunde	*	*	*	*
B Fashion and Textile Technologies	*	*	*	wisA a of wisB
B Film en televisie ¹	*	*	*	*
B Financial Services Management	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Fiscaal Recht en Economie	*	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Food and Business	*	*	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Food Commerce & Technology	*	*	wisA of wisB	wisA of wisB
B Food Design and Innovation	*	*	*	wisA
B Forensisch Onderzoek	*	nat of nlt	#	#
B Functiegerichte bachelor in Toerisme en Recreatie ³	*	*	*	econ of m&o
B Fysiotherapeut, opleiding tot	*	*	*	*
B Geo Media & Design	*	*	*	Wis A of Wis B
B Godsdienst-pastoraal Werk	*	*	*	*

Alle HBO studies	NT	NG	EM	CM
B Greenport Business & Retail	*	*	*	wisA of wisB
B HBO-ICT	*	*	*	*
B Hbo-Rechten	*	*	*	*
B Hoger Hotelonderwijs ^{1,3}	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	econ of m&o
B Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs ³	*	*	*	econ of m&o
B Hogere Juridische Opleiding	*	*	*	*
B Huidtherapie	*	*	*	*
B Human Resource Management ³	*	*	*	*
B Industrieel Product Ontwerpen	*	nat of nlt	na	#
B Informatica ³	*	*	*	*
B Informatiedienstverlening en -Management ³	*	*	*	*
B Informationmanagement	*	*	*	econ of m&o
B Integrale Veiligheid	*	*	*	*
B Integrale Veiligheidskunde	econ	econ	*	econ
B Integrale veiligheidskunde	econ	econ	*	econ
B International Business	*	*	*	econ of m&o of wisA
B International Business and Languages	econ of m&o	econ of m&o	*	*
B International Business and Management Studies	econ of m&o of 2e mvt	econ of m&o of 2e mvt	*	econ of m&o
B International Development Management	*	*	*	wisA of wisB en econ
B International Fresh Business Management	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Journalistiek	*	*	*	*
B Kunst en economie	*	*	*	*
B Kunstzinnige Therapie	*	*	*	*
B Kust- en zeemanagement	*	*	*	wisA
B Land- en watermanagement	*	*	schk	#
B Landscape and Environment Management	*	*	*	econ of wisA of wisB
B Lerarenopleidingen VO (afh. van vakrichting)	*	*	*	*
B Lifestyle	*	*	*	*

Alle HBO studies	NT	NG	EM	CM
B Logistiek en Economie	econ of m&o	econ of m&o	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Logitics Engineering	*	*	*	#
B Logopedie, opleiding voor ¹	*	*	*	*
B Luchtvaarttechnologie	*	nat of nlt	#	#
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	*	*	*	*
B Management in de Zorg ^{1,3}	*	*	*	*
B Maritiem Officier ¹	*	nat of nlt	#	#
B Mechatronica	*	nat of nlt	#	#
B Media and Entertainment Management	*	*	*	econ of m&o
B Media, Informatie en Communicatie	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Medisch Beeldvormende en Radio-therapeutische Technieken	*	*	*	WiA of WiB
B Medische Hulpverlening	*	*	*	*
B Mens en Techniek	*	*	*	wisA of wisB
B Milieukunde ³	*	*	schk	#
B Milieukunde ³	*	*	schk	#
B Mondzorgkunde	*	*	*	*
B Muziek ^{1,3}	*	*	*	*
B Muziektherapie ¹	*	*	*	*
B Ocean Technology	*	nat of nlt	#	#
B Oefentherapeut Mensendieck, opleiding tot	*	*	*	*
B Oefentherapie Cesar	*	*	*	*
B Opleidingskunde	*	*	*	*
B Optometrie	*	*	*	wisA of wisB
B Oriëntaalse talen en Communicatie	*	*	*	*
B Orthoptie	*	*	*	wisA of wisB
B Pedagogiek ³	*	*	*	*
B Pedagogisch Management Kinderopvang	*	*	*	*

Alle HBO studies	NT	NG	EM	CM
B People and Business Management	*	*	*	*
B Plattelandsvernieuwing	*	*	*	wisA of wisB
B Podotherapie, opleiding	*	*	*	*
B Politics, Psychology, Law and economics	*	*	*	*
B Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie ¹	*	*	*	*
B Security Management	*	*	*	*
B Small Business & Retail Management ³	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	*	*	*	*
B Sociaal-juridische Dienstverlening ³	*	*	*	*
B Social work	*	*	*	*
B Sport en Bewegen ¹	*	*	*	*
B Sport en Bewegingseducatie	*	*	*	*
B Sport, Gezondheid en Management ³	*	*	*	*
B Sport, Management en Ondernemen ¹	*	*	*	wisA of wisB
B Technische Bedrijfskunde ³	*	*	*	WisA of wisB
B Technische Informatica ³	*	*	wisB	wisB
B Technische Natuurkunde	*	nat of nlt	#	#
B Theater ¹	*	*	*	*
B Toegepaste Bedrijfskunde	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*
B Toegepaste Biologie	*	*	schk	#
B Toegepaste Gerontologie	*	*	*	*
B Toegepaste Psychologie	*	*	*	wisA of wisB
B Trade Management Azië	econ of m&o	econ of m&o	*	econ of m&o
B Tuin- en landschapsinrichting ³	*	*	*	wisA of wisB
B Tuinbouw en akkerbouw ³	*	*	schk	#
B Vastgoed en Makelaardij	*	*	*	(econ of m&o) + (wisA of wisB)
B Verloskunde ¹	biol	*	biol + schk	biol + schk + (wisA of wisB)

Alle HBO studies	NT	NG	EM	CM
B Verpleegkundige, opleiding tot	*	*	*	*
B Vertaalacademie ⁵	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	*
B Vitaliteitsmanagement & Toerisme ³	*	*	*	*
B Voeding en Diëtetiek	*	*	*	*
B Voedingsmiddelentechnologie	*	*	wisA+schk	#
B Vormgeving ^{1,3}	*	*	*	*
B Vrijtijdsmanagement ³	*	*	*	econ of m&o
B Watermanagement	*	*	*	#
B Watermanagement	*	*	*	#
B Werktuigbouwkunde ³	*	nat of nlt	#	#
B Windesheim Honours College	*	*	*	wisA of wisB
B Ruimtelijke Ontwikkeling	*	*	*	*
B International Business Innovation Studies	econ of m&o	*	*	*
B Maritieme Techniek ³	*	nat of nlt	#	#
B Toegepaste Wiskunde	*	*	wisB	wisB